

OPONENTSKÝ POSUDOK K ŽIADOSTI DOC. GYÖRGYA DOMOKOSA, PHD. O INAUGURAČNÉ KONANIE

Najdôležitejšími etapami vedeckej a pedagogickej formácie docenta Györgya DOMOKOSA sú:

- Vysokoškolské štúdium: 1982-1988, Univerzita Loránda Eötvösa, Budapešť.
- Doktorát, 2001, Univerzita Loránda Eötvösa, Budapešť.
- Habilitácia, 2009, Univerzita Petra Pázmánya, Piliscsaba, Maďarsko.

György Domokos patrí medzi zakladajúce osobnosti vyučovania taliančiny ako cudzieho jazyka po roku 1989 v Maďarsku. Vďaka jeho nasadeniu a vedeckej fundovanosti bolo zavedené vyučovanie taliančiny na viacerých stredných školách a boli tiež akreditované viaceré študijné programy učiteľstva talianskeho jazyka. Aktívne sa pričinil aj o rozšírenie vyučovania taliančiny na Slovensku. Ako expert koordinoval projekt tvorby série jazykových učebníc taliančiny pre ľudí rozprávajúcich po maďarsky, v ktorej navrhol použitie novej didaktickej metódy. Tieto učebnice boli ocenené Európskou značkou pre jazyky. Tiež sa podieľal na vytvorení vysokoškolského jazykového testovacieho centra.

Vo vzťahu k jeho činnosti v oblasti organizácie vedy by sme chceli vyzdvihnúť tieto aspekty:

- Doc. Domokos je vynikajúci organizátor vedeckých zhromaždení. Medzi veľkým množstvom vedeckých konferencií, kolokvií a seminárov, ktoré organizoval, chceme špeciálne vyzdvihnúť medzinárodnú konferenciu zameranú na stredovekú taliančinu, na ktorej sa zúčastnili významné osobnosti európskeho akademického sveta.
- Je pravidelným a veľmi váženým spolupracovníkom (členom vedeckých a redakčných rád) lingvistických a kultúrnych časopisov vo svojej krajine a na európskom kontinente. Sám je zakladateľom a šéfredaktorom medzinárodne renomovaného vedeckého časopisu evidovaného v databáze Web of Science a ERIH PLUS. Považujeme za dôležité spomenúť aj jeho spoluprácu s výskumným tímom ItaliaAnt, ktorý vedie romanista Lorenzo Renzi z Univerzity v Padove, pričom táto spolupráca je medzníkom pri potvrdení európskeho významu lingvistu Domokosa. Je tiež členom talianskej vedeckej inštitúcie Accademia Ambrosiana a verejného orgánu Maďarskej akadémie vied v Budapešti.
- Vo svojej činnosti sa aktívne venuje aj popularizácii vedy a vedeckých výsledkov, predovšetkým skrze organizáciu výstav a koncertov.
- Aktívne sa zapájal aj do organizačnej činnosti akademického života ako prodekan, člen Akademického senátu, vedúci ústavu a katedry.

Po preverení dokumentov spisu kandidáta Györgya Domokosa sme prišli k záveru, že sa jedná o mnohostrannú osobnosť a jeho vedecká aktivita sa orientuje na štyri ťažiskové smery:

1. Články, štúdie a vysokoškolská učebnica venované taliančine. Z hľadiska témy sa zameriavajú na gramatiku (morfológiu a syntax) a na stredovekú taliančinu. Ako spolupracovník výskumných pracovníkov v Padove, kde funguje vynikajúca škola románskej lingvistiky a filológie, sa G. Domokos venoval tiež aktuálnym témam v oblasti komparatívnej románskej lingvistiky.

2. Výskumná činnosť v oblasti dialektológie. Jeho záujem sa sústreďuje na dejiny, vlastnosti a opis dialektov severného Talianska, skupiny nadväzných jazykov medzi východnou a západnou Romániou. Ide o diachrónne štúdie zamerané predovšetkým na opis slávnej stredovekej lombardčiny. Takto je pochopiteľné vydanie monografickej štúdie o tvorbe Bonvensina. Ide o zaujímavú lingvistickú analýzu, a to tak z hľadiska poznávania tvorby tohto dôležitého spisovateľa, ako aj z hľadiska dejín stredovekej lombardčiny. Ide o štúdiu, ktorá pomáha stanoviť pozíciu lombardčiny v talianskom stredoveku a ozrejiť detaily ohľadne jej príspevku k formovaniu literárnej taliančiny. Táto práca vyzdvihuje aspekty týkajúce sa vlastností a opisu lombardčiny v rôznych fázach jej vývoja.
3. Dôležitá časť vedeckej činnosti doc. Domokosa sa zameriava na obnovu pamäte dokumentov. Ide o staré talianske dokumenty zachované v maďarských archívoch a staré dokumenty zamerané na Uhorské kráľovstvo v talianskych archívoch. Mnohé z týchto dokumentov boli analyzované, preložené do maďarčiny, opatrené komentárom a publikované (originálny text a maďarská verzia). Sú to z historického hľadiska veľmi zaujímavé dokumenty týkajúce sa taliansko-uhorských (politických a kultúrnych) vzťahov v priebehu časov. Niektoré z dokumentov, ktoré preskúmal doc. Domokos, obsahujú dôležité údaje týkajúce sa slovenských dejín. Výskum archívnych dokumentov a ich následné spracovanie mu umožňujú používať tieto pôvodné pramene na rôznych úrovniach v bakalárskych, magisterských a doktorandských študijných programoch taliančiny. Aplikovaním metódy založenej na syntéze paleografických, jazykových a dejepisných znalostí na základe interpretácie konkrétnych starých rukopisov pracuje na empirickom overení tejto novej metódy vyučovania a učenia sa jazyka.
4. G. Domokos sa zúčastňuje aj na vedeckom hodnotení metód používaných vo vyučovaní cudzích jazykov, na aktualizácii daných metód a ich efektívnej implementácii do vzdelávacieho systému v Maďarsku. Jeho skúsenosť v tejto oblasti je viditeľná a veľmi prospešná v jeho činnosti na Univerzite Komenského.
G. Domokos sa venuje aj dejinám didaktiky. Pozorne skúmal dokumenty súvisiace so vzdelávacím systémom v Uhorskom kráľovstve v stredoveku a v modernej dobe, konkrétne chceme vyzdvihnúť jeho štúdie súvisiace s vyučovaním latinčiny v 15. storočí. Didaktickú perspektívu nájdeme aj v niektorých lingvistických štúdiách, napríklad v tých, ktoré sú venované dialektom severného Talianska.
Jeho záujem o dejiny taliančiny a dokumenty ho podnietili k preskúmaniu známeho *Danteho kódexu*, v ktorom určil neznáme autorstvo textu od Albertana a vykonal lingvistickú analýzu tohto textu.

Ďalšie zásluhy:

- G. Domokos je prekladateľ a súčasne aj významný odborník na prekladateľstvo, čo mu umožňuje zapájať sa do formácie prekladateľov a tlmočníkov, ktorí si vybrali taliančinu ako cieľový jazyk.
- Jednou z vášní G. Domokosa je výskum historických dokumentov v maďarských a talianskych archívoch. Do tejto činnosti *restitutio* sa zapájajú aj jeho študenti, ktorí tak majú možnosť formovať sa ako výskumníci a objavovať sa po boku svojho učiteľa kontakt a typ vzťahov, ktoré nadviazali medzi sebou civilizácie strednej Európy a okruhu Stredozemného mora.

- György Domokos je jedným z najznámejších zahraničných talianistov. Mimo Talianska je málo odborníkov, ktorí sa priblížili k dielu teológa a humanistu Marsilia Ficina, významného predstaviteľa talianskej renesancie 15. storočia. Vedecký prínos docenta Domokosa k poznaniu diela a myslenia toho, kto založil „Platónsku akadémiu“, je veľmi veľký. Toto je jeden z dôvodov, pre ktorý mu Accademia Ambrosiana udelila jednu zo svojich výročných ocenení.
- Po roku 2010 sa priblížil k problematike terminológie a vydal prácu o jednej málo preskúmanej časti slovnej zásoby: o jazyku správy súdov. Ide o štúdiu, ktorá je často citovaná v odbornej literatúre a ktorá sa stala modelom výskumu.

Výskumné projekty:

Počnúc rokom 2010 sa G. Domokos systematicky zapája do riešenia viacerých a dôležitých národných i medzinárodných výskumných projektov. Bol vedúcim (I.) dvoch projektov podporených výskumnými agentúrami v Maďarsku (OTKA) a jedného na Slovensku (VEGA) a spoluriešiteľom (II.) v projektoch v Poľsku, Maďarsku a na Slovensku. Výsledky týchto výskumov obohatili zoznam G. Domokosa o kľúčové práce z hľadiska bibliografie skúmanej problematiky.

Nakoľko sme to zhrnuli už vyššie, nie je potrebné uvádzať konkrétne údaje:

I:

Vestigia Project: Uhorské dokumenty v talianskych archívoch (Grant štátnej grantovej agentúry OTKA, projekt n. 81430). V spolupráci so Štátnym archívom v Modene, Štátnym archívom v Miláne, Maďarským národným archívom, Knižnicou Maďarskej akadémie vied, knižnicou Biblioteca Ambrosiana v Miláne, knižnicou Biblioteca Estense Universitaria v Modene. 2010 – 2015

Vestigia II.: Uhorské dokumenty v talianskych archívoch (Grant štátnej grantovej agentúry OTKA, projekt n. 128797). V spolupráci so Štátnym archívom v Modene, Štátnym archívom v Mantove, Maďarským národným archívom, Knižnicou Maďarskej akadémie vied. 2018 – 2022.

VEGA 1/0563/19 Neznáme pramene k dejinám Slovenska v talianskych archívoch (14.-16. storočie). 2019 – 2022

II:

VEGA 1/0780/16 Biele miesta v slovenskom preklade španielskeho divadla Zlatého veku. 2016 – 2018. Katedra románskych jazykov a literatúr, Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave.

NPRH (Nr 11H 13 0720 82) Kultura romańska w Polsce (od średniowiecza do końca XVIII wieku) na podstawie kolekcji rękopisów francuskich i włoskich w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej. 2014 - 2020. Uniwersytet Jagielloński (Poľsko)

NKFIH K-119237 Buda Oppugnata - Wolfgang Lazius elfeledett történeti műve. 2016 – 2020. Szegedi Tudományegyetem (Maďarsko).

Funkcie v domácich odborných orgánoch, redakčných radách, komisiách a pod.:

- člen vedeckej rady vedeckého časopisu Philologia (Univerzita Komenského v Bratislave, ISSN 1339-2026);

- člen odbornej komisie pre doktorandské štúdium a komisie pre dizertačné skúšky študijného programu Románske jazyky a kultúry, Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta;
- predseda resp. člen komisie pre bakalárske a magisterské štátne skúšky v študijných programoch Románske jazyky a literatúra, Učiteľstvo akademických programov: španielsky / francúzsky jazyk a literatúra, Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta;
- mimoriadny profesor pre učiteľstvo talianskeho jazyka a literatúry na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Vďaka pedagogickej činnosti docenta Domokosa dosiahlo vyučovanie taliančiny na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského vyššiu úroveň v porovnaní s predchádzajúcimi akademickými rokmi. Teoretické i praktické vedomosti študentov sa výrazne zvýšili, čo otvára našim študentom viaceré možnosti na trhu práce.

Na základe toho, ako som G. Domokosa spoznal za päť rokov, čo spolu pracujeme na rovnakej katedre UK, som presvedčený, že konzistentne a výrazne prispeje k zvýšeniu prestíže slovenského vzdelávacieho systému.

Docent G. Domokos získal viaceré bádateľské granty v zahraničí. Publikoval mnohé štúdie vo svojej krajine aj v zahraničí, ktoré boli vďaka precíznosti, významu a závažnosti prezentovaných údajov ako aj novoty výskumnej metódy citované vo viacerých vedeckých prácach.

Je členom doktorskej školy na Katolíckej univerzite Petra Pázmánya v Maďarsku a na Univerzite Komenského v Bratislave. Externe sa podieľal na školení doktoranda na Univerzite v Miláne. Dve z doktorandiek na Katolíckej univerzite Petra Pázmánya obhájili svoju dizertačnú prácu vedenú docentom Domokosom.

Zaradenie Györgya Domokosa medzi pracovníkov Katedry románskych jazykov Pedagogickej fakulty je bezpochyby garanciou pre novú, veľmi plodnú etapu vo vývoji slovenskej romanistiky. Je veľmi disciplinovaný, precízny a disponuje veľkým množstvom encyklopedických vedomostí. Okrem toho dokonale ovláda umenie komunikovať, čo je nevyhnutné pri pedagogickej činnosti. Umenie, cez ktoré sa delí o svoje vnútorné bohatstvo a odovzdáva krásu jazykov a kultúr, ktoré naši mladí študenti študujú.

Jeho činnosť uznala akademická komunita a odmenila ho dôležitými oceneniami: cenou rektora Katolíckej univerzity Petra Pázmánya (2015) a ocenením oddelenia talianistiky Accademie Ambrosiany (2009).

Majúc na zreteli početné zásluhy činnosti doc. DOMOKOSA, ktoré sú jednotlivo uvedené vyššie:

Odporúčam, aby po úspešnom inauguračnom konaní a splnení všetkých zákonných požiadaviek vysokoškolskej legislatívy bol doc. Györgyovi Domokosovi, PhD. udelený titul profesor vo vedeckej oblasti Učiteľstvo a pedagogické vedy, špecializácia Odborová didaktika.